

GEMEENTE ALBRANDSWAARD, RHOON, PLANGEBIED 'VIADUCTWEG 1'

Een bureaustudie en een verkennend inventariserend veldonderzoek door middel van
grondboringen

M.C. Dorst

Tekeningen: M.F. Valkhoff

BOORrapporten 353
2006

ISSN-nummer 1873-8923

Bureau Oudheidkundig Onderzoek van Gemeentewerken Rotterdam
Ceintuurbaan 213B
3051 KC Rotterdam

INHOUDSOPGAVE

blz.

1. INLEIDING	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Administratieve gegevens.....	4
1.3 Archivering gegevens	5
2. BUREAUONDERZOEK	6
2.1 Doel	6
2.2 Plangebied en onderzoeksgebied	6
2.3 Geplande werkzaamheden.....	6
2.4 Aandachtspunten.....	6
2.4.1 Beleidskaarten	6
2.4.2 Historische situatie.....	7
2.4.3 Geologische gegevens	7
2.4.4 Bekende archeologische gegevens.....	7
2.5 Archeologische verwachting	8
2.6 Advies	8
3. VERKENNEND INVENTARISEREND VELDONDERZOEK	9
3.1 Doel	9
3.2 Methode.....	9
3.3 Resultaten.....	13
3.3.1 Geologie en archeologie.....	13
4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	15
4.1 Conclusies	15
4.2 Aanbevelingen	15
LITERATUUR	17
EINDNOTEN & AFKORTINGEN	18
BIJLAGE 1; BOORSTATEN	19
BIJLAGE 2; VONDSTENLIJST	20

	Geologie	Klimaat Landschap Vegetatie		Archeologische perioden		
2000				Nieuwe Tijd		
1500	Duinkerke III Tiel III	Subatlantic <i>koeler vochtiger</i>		Late Middeleeuwen B		
1000				Late Middeleeuwen A		
500	Duinkerke II Tiel II			Vroege Middeleeuwen		
0				Romeinse Tijd		
500	Duinkerke I Tiel I			Late IJzertijd		
1000		Subboreaal <i>koeler droger</i>	loofbos	Midden-IJzertijd		
1500	Duinkerke 0 Tiel 0			Vroege IJzertijd		
2000				Late Bronstijd		
2500	Calais IV Gorkum IV			Midden-Bronstijd		
3000				Vroege Bronstijd		
3500	Calais III Gorkum III	Atlanticum <i>warm vochtig</i>		Laat Neolithicum		
4000				Midden-Neolithicum		
4500	Calais II Gorkum II			Vroeg Neolithicum		
5000		Boreaal <i>warmer</i>		Mesolithicum		
5500					Preboreaal <i>warmer</i>	berk
6000	Calais I Gorkum I					
6500		Late Dryas <i>kouder</i>	toendra	Laat-Paleolithicum		
7000						
7500						
8000						
8500						
9000						
9500	Kreftenheye	Pleistoceen				

Tijdtabel.

1. INLEIDING

1.1 Inleiding

In opdracht van HEJA Projectontwikkeling BV is op de locatie Viaductweg 1 te Rhoon door het Bureau Oudheidkundig Onderzoek van Gemeentewerken Rotterdam (BOOR) een verkennend inventariserend veldonderzoek door middel van boringen uitgevoerd. Het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.

Op basis van een korte bureaustudie is gebleken dat er binnen het plangebied mogelijk archeologische waarden aanwezig zijn. Deze kunnen door de voorgenomen bouwplannen worden aangetast of vernietigd, zodat een verkennend inventariserend veldonderzoek noodzakelijk was.

Het plan van aanpak van een archeologisch onderzoek bestaat in de regel uit drie stappen. Stap 1. De inventarisatie van archeologische waarden. Een inventarisatie bestaat doorgaans uit het uitvoeren van een bureauonderzoek gevolgd door een inventariserend veldonderzoek. Bij een inventariserend veldonderzoek kan onderscheid gemaakt worden in een verkennende, een karterende en waarderende fase.

Stap 2. De selectie van behoudenswaardige archeologische vindplaatsen en advisering over het beleid ten aanzien van vindplaatsen.

Stap 3. De documentatie van behoudenswaardige, maar niet in situ te handhaven vindplaatsen.

Het voorliggende rapport bevat het verslag van de eerste fase van het inventariserend veldonderzoek, namelijk een verkennend veldonderzoek. Het veldonderzoek is uitgevoerd door middel van grondboringen. Tijdens het veldonderzoek zijn de opbouw en mate van gaafheid van de bodem bepaald en de mogelijke aan- of afwezigheid van archeologische waarden geïnventariseerd. Op basis van de resultaten zijn aanbevelingen gedaan ten aanzien van de omgang met aanwezige archeologische waarden binnen het plangebied 'Viaductweg 1'.

1.2 Administratieve gegevens

Opdrachtgever	HEJA Projectontwikkeling BV
Uitvoerder	BOOR
Bevoegd gezag	
Naam organisatie	provincie Zuid-Holland
Naam deskundige	dhr. R.H.P. Proos
Plangebied	Viaductweg 1
Gemeente	Albrandswaard
Plaats	Rhoon
Toponiem	Viaductweg 1
RD-coördinataten	
X-coördinaat	88.431
Y-coördinaat	430.156
ARCHIS	
CIS-code	20342
Vondstmeldingsnummer	403942
BOOR-vindplaatscode	19-18

1.3 Archivering gegevens

De documentatie en het vondstmateriaal van het verkennend veldonderzoek in het plangebied 'Viaductweg 1' bevindt zich in het archief / depot van BOOR onder de het projectnummer 353.

2. BUREAUONDERZOEK

2.1 Doel

Het bureauonderzoek is de eerste stap in de inventarisatie van archeologische waarden in het plangebied. Het doel van het bureauonderzoek is het verwerven van informatie over bekende en verwachte archeologische waarden binnen het plangebied. Aan de hand hiervan wordt een archeologische verwachting voor het plangebied opgemaakt en wordt een beslissing genomen over het al of niet uitvoeren van een inventariserend veldonderzoek en de wijze waarop dit uitgevoerd moet worden. Door middel van het inventariserend veldonderzoek wordt de archeologische verwachting getoetst.

2.2 Plangebied en onderzoeksgebied

Het plangebied bevindt zich in Rhoon, in de noordwestelijke hoek van de kruising van de Rijdsdijk en de Viaductweg. Het noorden en westen worden begrenst door een voetpad / bevoorradingsweg (Afb. 1 en 2). Het plangebied heeft een oppervlak van 2212,90 m² en de centrumcoördinaten zijn X: 88.431, Y: 430.156.

Momenteel bestaat het plangebied deels uit verhard parkeerterrein en een deel is bebouwd, het leegstaande oude stadhuis. Het onderzoeksgebied betreft het gehele plangebied.

2.3 Geplande werkzaamheden

Het plangebied zal opnieuw ingericht gaan worden. De bestaande bebouwing wordt gesloopt en er zal een nieuw appartementencomplex gebouwd gaan worden. Onder dit gebouw zal een, één laags, parkeerkelder worden aangelegd. De exacte verstoringsdiepte was ten tijde van het inventariserend veldonderzoek nog niet bekend.

2.4 Aandachtspunten

Gedurende een bronnenonderzoek zijn voor het plangebied de bestaande relevante gegevens geïnventariseerd, waarbij onder meer is gekeken naar historisch-geografische, geologische en archeologische aspecten. De volgende punten zijn voor het plangebied van belang.

2.4.1 Beleidskaarten

CHS Zuid-Holland

Het plangebied is gelegen in een zone met - volgens kaart 1.b (archeologische waarden) van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland regio Rijnmond - een zeer grote kans op archeologische waarden.

AMK Zuid-Holland

Volgens de Archeologische Monumentenkaart (AMK) Zuid-Holland (ROB 1994) maakt het plangebied geen deel uit van een stads- of dorpskern of een archeologisch monument. Ook zijn er geen archeologische monumenten of terreinen van archeologische waarde in het plangebied bekend.

IKAW ARCHIS

Op de indicatieve kaart archeologische waarden van ARCHIS, het informatiesysteem van de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek, staat het plangebied aangegeven als een locatie met een hoge trefkans op archeologische waarden.

2.4.2 Historische situatie

Het plangebied maakte in de Late Middeleeuwen deel uit van de Riederwaard, een rondom bedijkt gebied dat een groot deel besloeg van het huidige IJsselmonde. In 1373 gaat de Riederwaard door overstromingen ten onder, waarna het gebied in fasen wordt herbedijkt. Op topografische kaarten uit 1850 en 1866 zijn op de onderzoekslocatie aan de Rijdsdijk enkele panden aangegeven. Deze middeleeuwse dijk dateert van vóór 1500. Vanaf die datum is ten zuiden van het plangebied de Jan Cornelis polder aangelegd, welke dateert uit 1500 (Vervloet & Mulder 1985, 61).

Het is mogelijk dat er gedurende de Middeleeuwen en post-Middeleeuwen op of tegen de dijk gewoond werd.

2.4.3 Geologische gegevens

Geologische gegevens (TNO)

Volgens de nieuwe lithografische beschrijving (TNO, 2003) worden de Afzettingen van Calais en Duinkerke tegenwoordig gerekend tot de Formatie van Naaldwijk en de Afzettingen van Tiel en Gorkum worden tegenwoordig gerekend tot de Formatie van Echteld. In dit rapport is echter de oude terminologie gehanteerd.

Volgens de Geologische Kaart van Nederland 1:50.000, Kaartblad Rotterdam Oost (370) (TNO 1998) en de geologische gegevens die bij het BOOR bekend zijn, is de globale bodemopbouw van de bodem in het plangebied als volgt.

De ondergrond wordt gevormd door de klastische Afzettingen van Calais en / of Gorkum. Deze afzettingen betreffen hier mogelijk hooggelegen stroomgordelafzettingen. Hierop rust een pakket veen (Hollandveen). De top van de sequentie bestaat uit een overstromingsdek dat gevormd is tussen 1373 en 1375, de periode van de overstroming van de Riederwaard. Dit pakket wordt gerekend tot de Afzettingen van Duinkerke III of Tiel III.

De holocene klastische afzettingen en veenpakketten worden gerekend tot de Westland Formatie.

2.4.4 Bekende archeologische gegevens

Bekende archeologische waarden in het plangebied

Binnen het plangebied zijn tot op heden in BOORIS en ARCHIS geen archeologische waarden bekend.

Bekende archeologische waarden in de omgeving van het plangebied

Bekende archeologische waarden zijn met name aanwezig ten noorden van de Groene Kruisweg.

Het gaat om vindplaatsen uit de Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd, zoals het middeleeuwse nederzettingsterrein bij Rhoo (BOOR vindplaatscode 12-41)¹ en het kasteel van Rhoo (BOOR vindplaatscodes 12-17, Archis waarnemingsnr. 24565) en een middeleeuwse brug (12-71)². Circa 800 meter ten oosten van het plangebied is in de woonwijk Essendael in 2004 op de stroomgordelafzetting een Neolithische vindplaats aangetroffen (Kruidhof 2004, Meirsman 2005, Meirsman 2006)³.

Ten noordwesten van het plangebied is, aan de Julianastraat, op dezelfde stroomgordelafzetting houtskool aangetroffen, wat mogelijk eveneens wijst op een vindplaats uit het Neolithicum (Meirsman 2005)⁴.

Onderzoek op het terrein aan de overzijde van de Rijdsijk (Rijdsijk 8) heeft uitgewezen dat hier ook sprake is van zandige stroomgordelafzettingen behorende tot de Afzettingen van Calais / Gorkum. Daarnaast is er hier ook een mogelijk ophogingspakket aanwezig die mogelijk gerelateerd kan worden aan de middeleeuwse Rijdsijk (Dorst 2006, 14).

2.5 Archeologische verwachting

Op grond van bovenstaande informatie over de bodemopbouw van het plangebied en de nabije omgeving, alsmede gegevens over archeologische waarden in de nabije omgeving kan de volgende archeologische verwachting voor het plangebied worden opgemaakt.

Op de locatie kunnen stroomgordelafzettingen behorende tot de Afzettingen van Calais / Gorkum aanwezig zijn. Ook de top van het Hollandveen heeft archeologische potentie.

Op basis van het bureauonderzoek kunnen archeologische waarden verwacht worden uit het Neolithicum, de IJzertijd, Romeinse Tijd, Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd.

2.6 Advies

Op basis van de bureaustudie kan gesteld worden dat er in het plangebied 'Viaductweg 1' te Rhoon archeologische waarden aanwezig kunnen zijn. Aangezien de geplande nieuwbouw gepaard zal gaan met grondroerende activiteiten kunnen eventuele, aanwezige archeologische waarden worden aangetast. Het BOOR adviseert dan ook om de archeologische verwachting voor het plangebied te toetsen door middel van een verkennend inventariserend veldonderzoek.

3. VERKENNEND INVENTARISEREND VELDONDERZOEK

3.1 Doel

In het plangebied is een verkennend inventariserend veldonderzoek uitgevoerd, om de archeologische verwachting uit het bureauonderzoek te toetsen. De volgende doelstellingen zijn geformuleerd voor het onderzoek.

- Inzicht verschaffen in de mate van gaafheid van de bodemopbouw in het plangebied.
- Eventuele vindplaatsen lokaliseren en de diepteligging van de bewoningssporen bepalen.
- Indien mogelijk de datering, aard en kwaliteit van de vindplaatsen bepalen.
- Indien mogelijk op grond hiervan komen tot een waardering van de vindplaats(en).
- Indien er archeologische waarden aanwezig zijn, zal er een aanbeveling gedaan worden met betrekking tot de omgang met de aanwezige archeologische waarden.

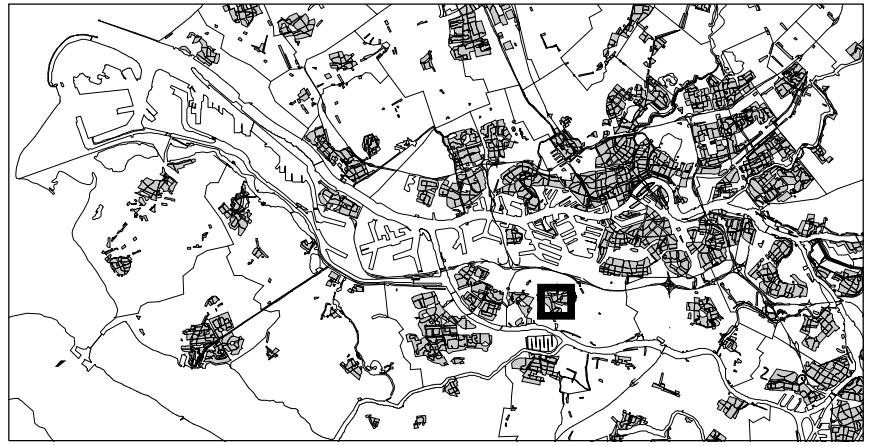
3.2 Methode

Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd door middel van grondboringen. Het veldwerk heeft plaatsgevonden op 20 december 2006. De werkzaamheden zijn verricht door heren M.C. Dorst en R.D. van Dijk (beiden BOOR).

Het zetten van grondboringen is een non-destructieve manier van onderzoek, die onder andere gebruikt kan worden om de begrenzing van archeologische vindplaatsen te bepalen. Een archeologische laag is in de (guts)boor herkenbaar als een zogenaamde 'vuile' laag. Zo'n laag kan een oude leeflaag vertegenwoordigen en archeologische indicatoren bevatten zoals houtskool, bot, aardewerk of vuursteen. Ook verstoringen in de bodemopbouw kunnen een goede indicatie voor menselijke activiteiten in het verleden zijn.

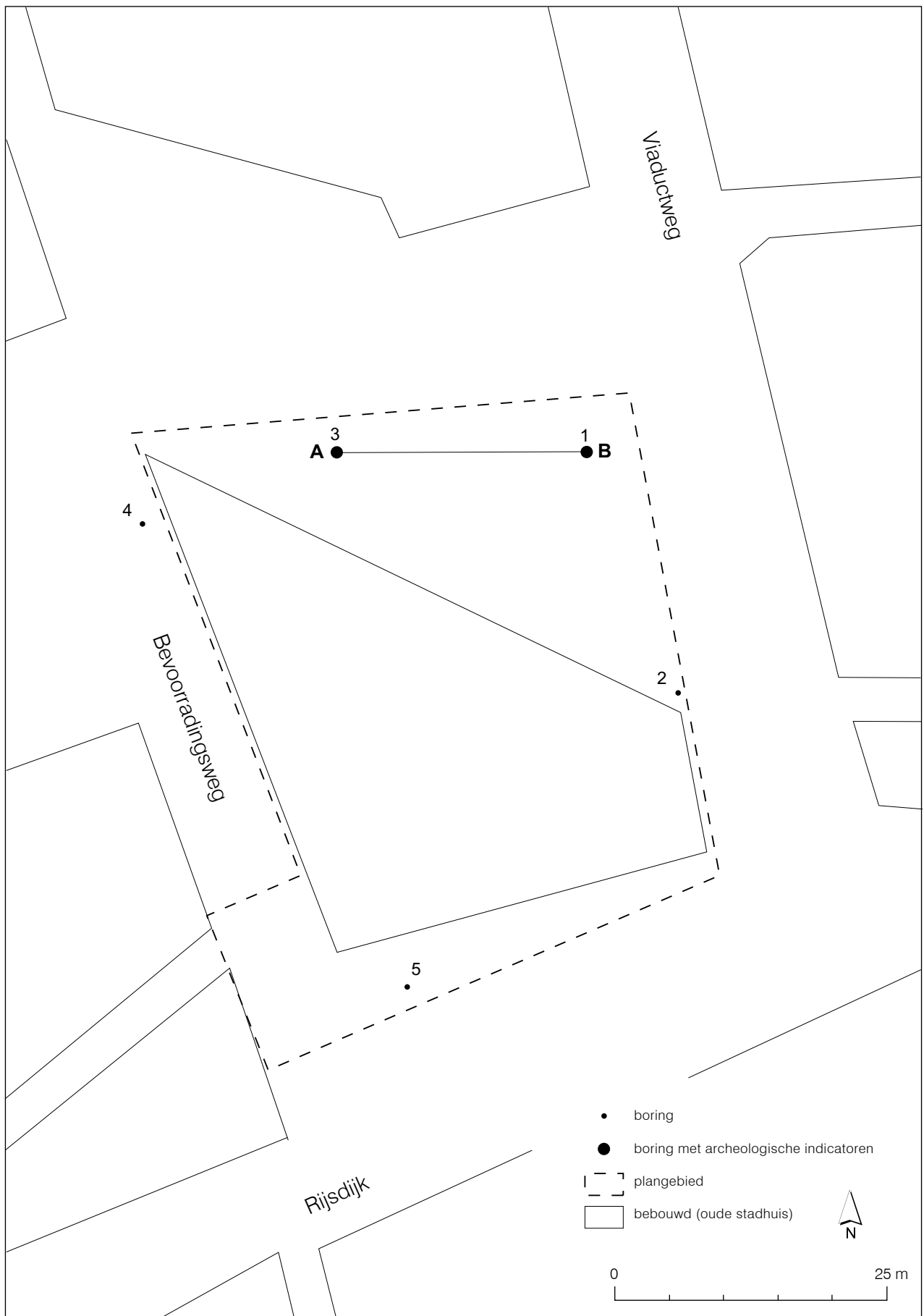
Benadrukt moet worden dat kleinschalige archeologische verschijnselen zoals grondsporen slecht herkenbaar zijn in boringen. Gedurende de inventarisatie van het plangebied wordt gelet op de aan- of afwezigheid van de vuile laag en de aanwezigheid van archeologische indicatoren. Ook wordt gelet op de geologische context van het plangebied. Inzicht hierin is noodzakelijk om een goede inschatting te kunnen maken ten aanzien van mogelijk aanwezige archeologische waarden.

De werkzaamheden bestonden uit het documenteren van archeologische waarden en geologische informatie. In totaal zijn 5 boringen gezet (Afb. 2) tot maximaal 5 meter onder maaiveld. De boringen zijn geplaatst direct rond de nog aanwezige bebouwing en op het onbebouwde terrein ten noorden van het pand. Gezien de aanwezige bebouwing en verharding kon er geen vast boorgrid of systeem worden aangehouden. De afstand tussen de boringen varieerde. Alle boringen zijn gezet met een brede guts met een binnendiameter van 5 cm. Dit is gedaan om een beter beeld van de aanwezige stroomgordelafzetting te kunnen krijgen. Ook is met een bredere guts de aan- of afwezigheid van archeologische waarden (uit het Neolithicum) op de stroomgordelafzettingen beter te toetsen. Alle boringen zijn doorgezet tot in de top van de Afzettingen van Calais / Gorkum. De boringen zijn ingemeten aan de hand van aanwezige bebouwing en wegen. Voor het registreren van de veldgegevens is gebruik gemaakt van een veldcomputer en de boorbeschrijvings-software Deborah 2.5. Tevens is de hoogte ten opzichte van NAP bepaald met behulp van een waterpasinstrument. Voor het registreren van de hoogtes is gebruik gemaakt van standaard waterpasformulieren.

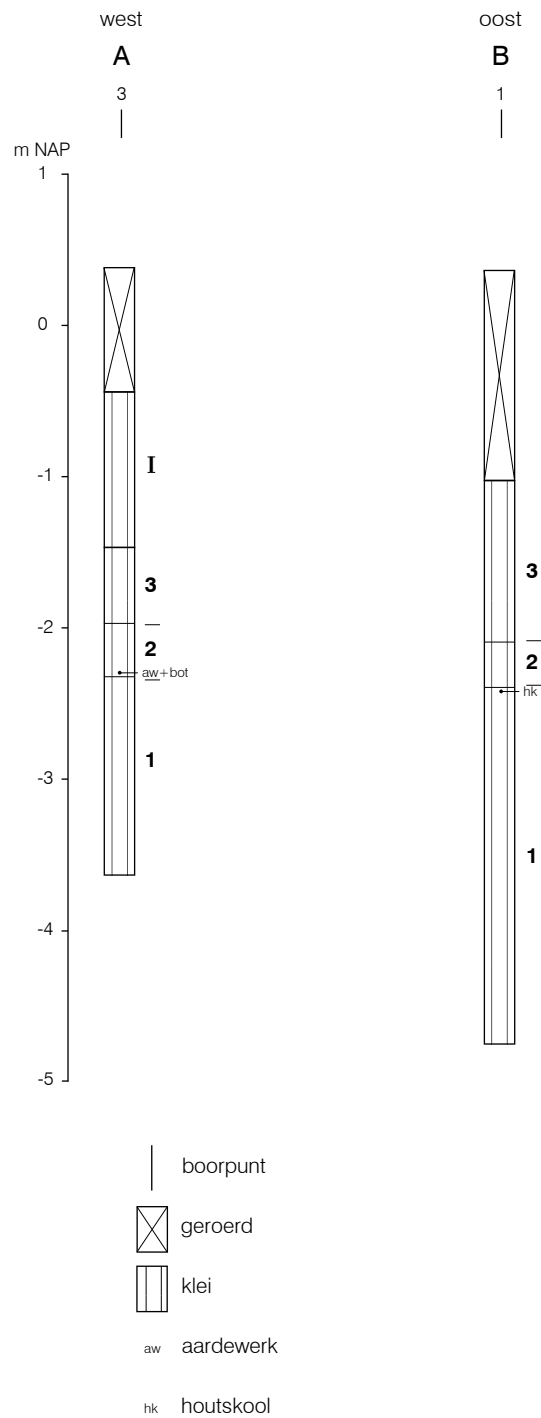
Kaart: Gemeentewerken Rotterdam 2006
 Schaal 1:10.000

Afb. 1. Ligging van het plangebied Albrandswaard Rhoon Viaductweg 1.

Kaart: Gemeentewerken Rotterdam 2006
 Schaal 1:500

Afb. 2. Rhoon Viaductweg 1. Het plangebied met de locatie van de boringen, archeologische indicatoren en profiel A-B.

Afb. 3. Profiel A-B. Voor ligging boorpunten zie afbeelding 2. Legenda: 1. Afzettingen van Gorkum; 2. Afzettingen van Tiel I/0; 3. Afzettingen van Tiel/Duinkerke III; I Antropogeen pakket I.

3.3 Resultaten

Hieronder volgt een globale beschrijving van de vijf stratigrafische eenheden die in het bodemprofiel zijn onderscheiden (Afb. 3). De eenheden worden van onder naar boven beschreven. Voor een nadere toelichting op de ouderdom, klimaat, landschap en archeologische periode wordt verwezen naar de tijdtabel op pagina 3.

De vondsten worden beschreven per geologische context waarin ze zijn aangetroffen. Een vondstenlijst is gepresenteerd in bijlage 2.

3.3.1 Geologie en archeologie

Klastisch pakket 1

Klastisch pakket 1 bestaat uit een pakket grijze tot donkergrijze, soms licht humeuze zandige klei met zandlagen. Hierin zijn wisselende hoeveelheden riet, houtjes en schelpen aangetroffen. De enige herkenbare schelp betrof de zoetwaterslak witte schijfhoorn (*Gyraulus albus*). Dit pakket is in alle boringen aangetroffen. De top van het afzettingspakket ligt tussen 2,39 m – NAP (2,70 m – mv, boring 1) en 2,84 m – NAP (3 m – mv, boring 4). In de boringen 4 en 5 is het pakket lager gelegen. Het afzettingspakket is een geulafzetting van een stroomgordel die behoort tot de Afzettingen van Gorkum. In de top van de geulafzetting zijn in boring 1 op een diepte van 3,10 m – maaiveld een aantal stukjes houtskool aangetroffen (vondstnummer 2).

Klastisch pakket 2

Klastisch pakket 2 bestaat uit licht bruin-grijze tot donkerbruine sterk humeuze klei met een wisselende hoeveelheid zand. Het pakket bevat soms spoelhoutjes en (veel) riet en is direct op klastisch pakket 1 aanwezig. De dikte van het pakket varieerde tussen 1,40 m (boring 2), 0,70 m (boring 4), 0,53 m (boring 5), 0,44 m (boring 3) en 0,30 m (boring 1). In het pakket zijn in boring 3, op een diepte tussen 2,29 en 2,64 m onder maaiveld, drie aardewerk scherven en een kies gevonden (vondstnummer 5). Dit betreffen verweerde scherven waaronder roodbakkend, blauwgrijs en geverfde waar, die dateren uit de Romeinse Tijd. Het pakket behoort waarschijnlijk tot de Afzettingen van Tiel I of 0.

Klastisch pakket 3

Klastisch pakket 3 bestaat uit een pakket grijze tot groengrijze licht zandige en humeuze klei met veel ijzer en oerbokjes. Het pakket bevat sporadisch een kiezelkje, spoelhoutje en in boring 1 is op een diepte van 1,85 m een verweerd scherfje roodbakkend aardewerk gevonden (vondstnummer 1). Dit betreft een verspoelde strooivondst. Het pakket is direct, soms licht erosief op klastisch pakket 2 en onder Antropogeen pakket 1 aanwezig. Het pakket behoort tot de Afzettingen van Tiel of Duinkerke III en betreft een overstromingsdek uit de Middeleeuwen.

Antropogeen pakket 1

Het pakket bestaat uit grijs tot bruine, sterk zandige klei. In het pakket is een witte schijfhoorn (*Gyraulus albus*), baksteenpuin en een fragment aardewerk aangetroffen (vondstnummer 4). Het fragment is aangetroffen op een diepte van 1,56 m – maaiveld en betreft een randscherf roodbakkend met een vlek loodglazuur. Het pakket is met zekerheid aanwezig in boring 5 en mogelijk in de boringen 2, 3 en 4. Echter in de laatste drie boringen was de laag verstoord, zodat niet met zekerheid vast gesteld kon worden of het een verrommeld klastisch pakket 3 of een antropogene ophoging betrof. Het pakket is in alle boringen 2, 3, 4 en 5, al dan niet verstoord, aanwezig vanaf het maaiveld. In boring 5 is het pakket, met de verstoorde top meegerekend, twee meter dik. Het pakket betreft waarschijnlijk een fase van dijkophoging van de Rijdsdijk. Op basis van het aardewerk kan voor de ophoging slechts een ruime dateringsgrens vastgesteld worden, namelijk tussen circa begin 15^e en eind 19^e eeuw.

Geroerd pakket

Overal binnen het onderzoeksgebied is de bovengrond verstoord tot een diepte van rond de 1 meter.

4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Op 20 december 2006 is in het plangebied 'Viaductweg 1' te Rhooon een verkennend inventariserend veldonderzoek uitgevoerd door middel van vijf handboringen.

4.1 Conclusies

Geologie en archeologische waarden

- Binnen het hele plangebied zijn stroomgordelafzettingen (Afzettingen van Gorkum) aanwezig. Op basis van de diepte en opbouw van het afzettingpakket maakt het waarschijnlijk deel uit van een brede stroomgordel die vaker in Rhooon is aangetroffen, namelijk in Rhooon Essendael en aan de Julianastraat.
In alle boringen bestaat het pakket uit zeer zandige klei met zandlagen en kan als geul worden geïnterpreteerd. In boring 1 zijn op de top hiervan, op een diepte van 3,10 m – maaiveld, een aantal stukjes houtskool gevonden. Deze kunnen mogelijk antropogeen van oorsprong zijn en wijzen op bewoningssporen uit het Neolithicum.
- In het plangebied is in alle boringen een pakket klei aangetroffen die, waarschijnlijk, behoort tot de Afzettingen van Tiel I of O. Het pakket bevat een sterk wisselende hoeveelheid zand en het is niet duidelijk of het een overstromingsdek of een geulafzetting betreft. In boring 3 zijn dit pakket, op een diepte tussen 2,29 en 2,64 m onder maaiveld, een aantal scherven uit de Romeinse Tijd en een kies gevonden. Deze zijn verweerd en kunnen verspoelde, van elders aangevoerde, scherven betreffen. Echter, gezien het relatief grote aantal scherven in één boring en de geologische context zou het hier ook om archeologische waarden uit de Romeinse Tijd kunnen gaan, zoals een stortbed behorende bij een dam met duikerconstructie.
- Ten slotte zijn er in het plangebied antropogene ophogingen aanwezig die waarschijnlijk behoren tot (een fase van) de aanwezige middeleeuwse Rijsdijk. Echter, deze ophogingslagen zijn nagenoeg overal tot diep verstoord door latere graafwerkzaamheden zoals de bouw van het stadhuis en ondergrondse infrastructuur als kabels, leidingen en riolen. Mogelijk aanwezige middeleeuwse en post-middeleeuwse bewoningssporen zijn waarschijnlijk geheel verdwenen of zeer verstoord en niet meer behoudenswaardig.
- Samenvattend kan gesteld worden dat er kans is dat archeologische waarden uit het Neolithicum en de Romeinse tijd worden aangetast door de voorgenomen bouwplannen.

4.2 Aanbevelingen

De Nota 'Regels voor Ruimte' van de provincie Zuid-Holland (2005) vereist dat de archeologische waarden in kaart worden gebracht en dat wordt aangegeven op welke wijze met de aangetroffen archeologische waarden moet worden omgegaan. Gelet op bovenstaande conclusies luidt de aanbeveling om de mogelijke neolithische bewoningssporen in boring 1 en de mogelijke bewoningssporen uit de Romeinse Tijd in boring 3 door middel waarderend inventariserend veldonderzoek te waarderen. Hierdoor zal bepaald moeten worden of ze behoudenswaardig zijn en of aanvullend onderzoek of beschermende maatregelen nodig zijn. Aangezien een goede waardestelling, voor met name neolithische bewoningssporen, beter te bepalen is door een breder "kijkvenster", wordt aanbevolen dit waarderend onderzoek uit te voeren door middel van een proefsleuf.

Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag in deze is de provincie Zuid-Holland. Ten aanzien van de conclusies en aanbevelingen in dit rapport dient de opdrachtgever contact op te nemen met de provinciaal archeoloog van Zuid-Holland, de heer drs. R.H.P. Proos. In geval van planwijziging dient contact met het bevoegd gezag te worden opgenomen, omdat in de nieuwe situatie de aanbevelingen in onderhavig rapport ten aanzien van de herinrichting ná dit inventariserend veldonderzoek eventueel moeten worden aangepast.

Ook moet men tijdens de grondwerkzaamheden rekening houden met toevalsvondsten. Indien hiervan sprake is, dient men de gemeentelijk archeoloog dan wel provinciaal archeoloog te informeren.

LITERATUUR

Dorst, M.C., 2006: *Gemeente Albrandswaard, Rhoon, Rijsdijk 8. Een bureaustudie en een verkennend inventariserend veldonderzoek door middel van grondboringen*. BOORrapporten 323, Rotterdam.

Hageman, R.J.B., 1991: *Landinrichtingsgebied IJsselmonde: een archeologische kartering, inventarisatie en waardering*. BOORrapporten 8, Rotterdam.

Kruidhof, C.N., 2004: *Rhoon Zuidoost. Een inventariserend archeologisch veldonderzoek door middel van grondboringen in de gemeente Albrandswaard*. BOORrapporten 172, Rotterdam.

Meirsman, E., 2005: *Albrandswaard Rhoon Essendael. Een documenterend en waarderend onderzoek van de archeologische vindplaatsen 19-12 en 19-14 door middel van proefsleuven*. BOORrapporten 209, Rotterdam.

Meirsman, E., 2005: *Albrandswaard Rhoon Julianastraat. Een bureaustudie en een verkennend inventariserend veldonderzoek door middel van grondboringen*. BOORrapporten 272. Rotterdam

Meirsman, E., 2006: *Albrandswaard Rhoon Essendael Vindplaats 19-12. Onderzoek naar de haalbaarheid van een inrichtingsplan ter plekke van een vindplaats uit het Neolithicum*. BOORrapporten 286, Rotterdam.

Staalduinen, C.J. van 1979: *Toelichtingen bij de Geologische kaart van Nederland 1:50.000, Rotterdam 37 West (37 W), Haarlem*.

Top. Bureau 1857: *Militaire Topografische Kaart, Blad 37 (Rotterdam)*, schaal 1:50.000.

Topografische Dienst 1990: *Grote Provincie-Atlas van Zuid-Holland 1:25:000*, Wolters-Noordhoff bv, Emmen.

Vervloet, J.A.J. & J.R. Mulder 1985: *Cultureelhistorisch onderzoek in het landinrichtingsgebied IJsselmonde*. STIBOKA rapport 1682. Wageningen

EINDNOTEN & AFKORTINGEN

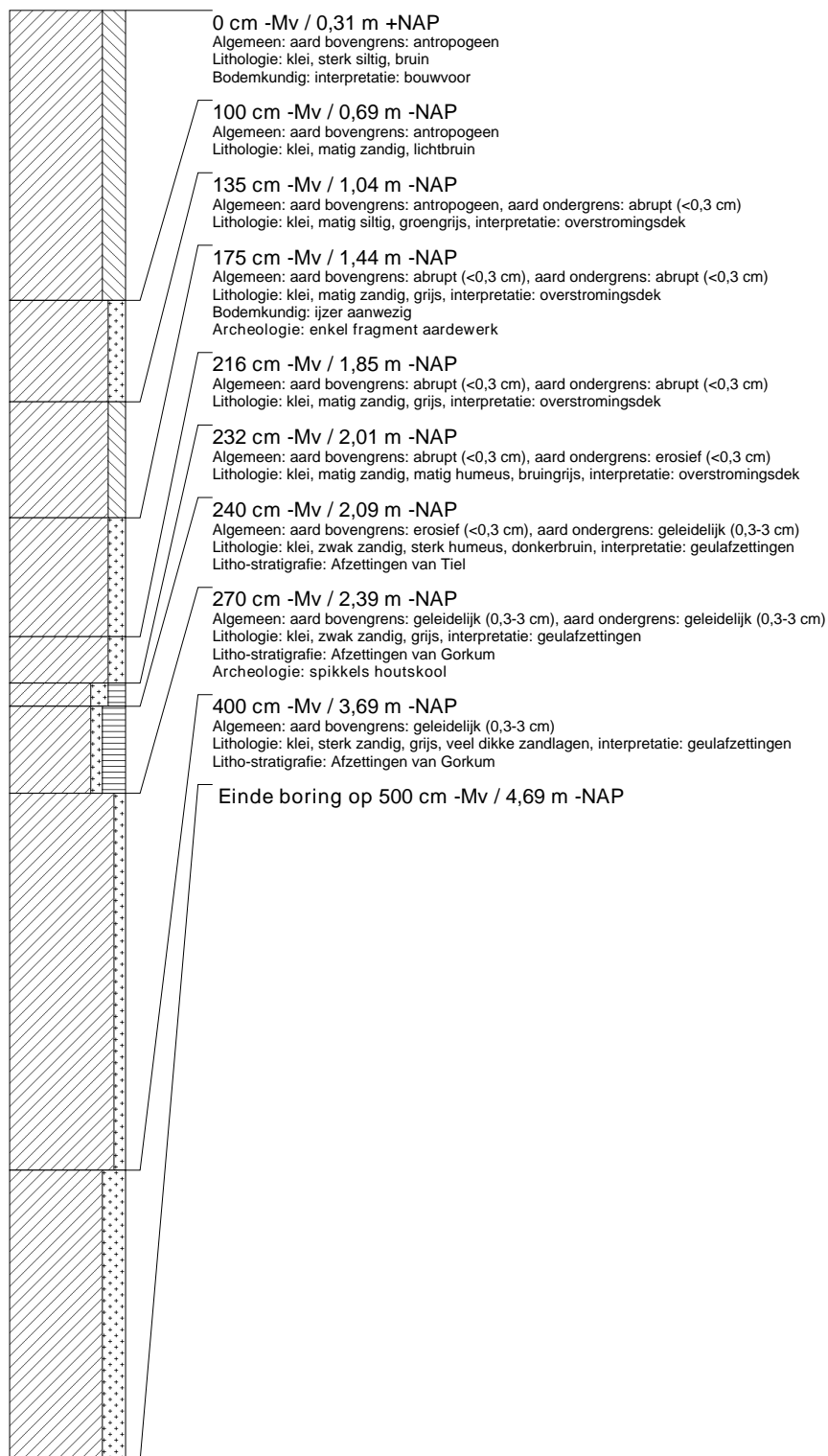
1. Coördinaten 88.100 / 431.050
2. Coördinaten 88.265 / 430.725
3. Coördinaten 89.265 / 430.013, BOOR vindplaatscode 19-12, BOORrapporten 172, 209 en 286, CIS-code 7948
4. Coördinaten 88.182 / 430.306, CIS-code 17628

ARCHIS	Archeologisch Informatiesysteem van de ROB / RACM
AWK	Archeologische Waardenkaart
BOOR	Bureau Oudheidkundig Onderzoek van Gemeentewerken Rotterdam
BOORIS	Archeologisch informatiesysteem van het BOOR
CIS	Centraal Informatie Systeem (ARCHIS)
IKAW	Indicatieve Kaart Archeologische Waarden
NAP	Normaal Amsterdams Peil
mv	maaiveld
RACM	Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurhistorie en Monumentenzorg
ROB	Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek, nu onderdeel van het RACM
TNO	Nederlandse organisatie voor toegepast – natuurwetenschappelijk onderzoek
STIBOKA	Stichting voor Bodemkartering

BIJLAGE 1; BOORSTATEN

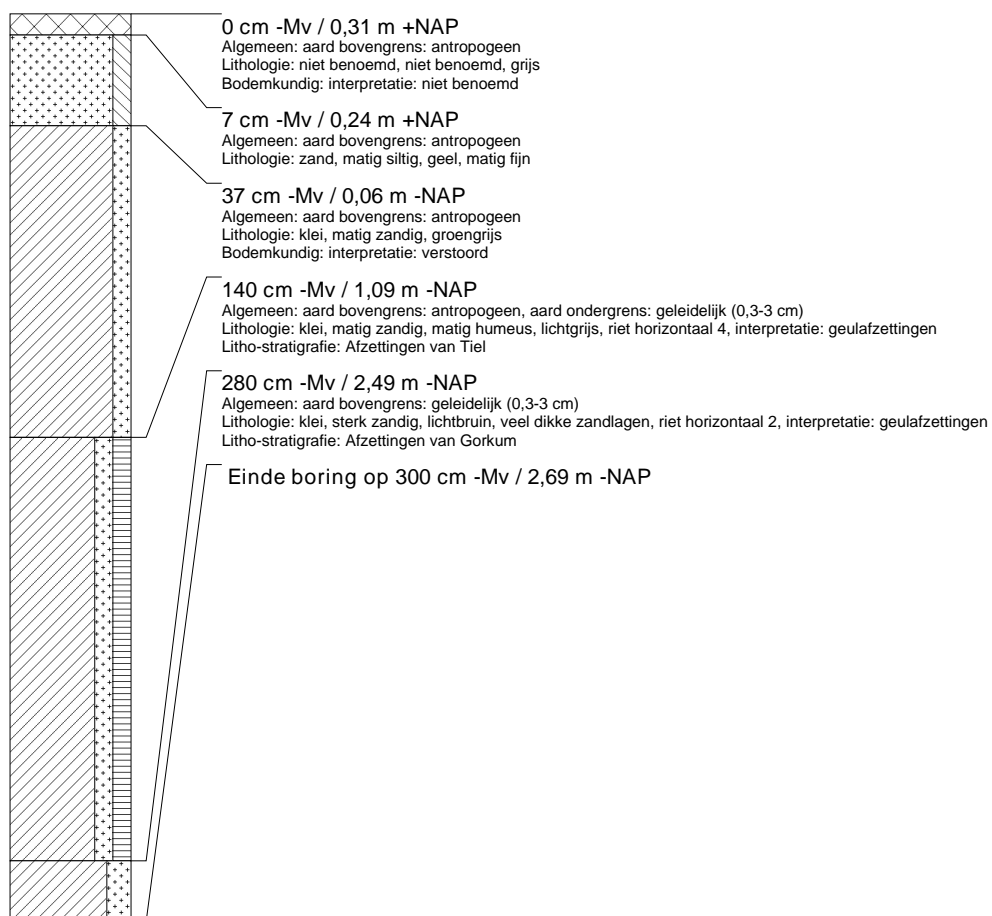
boring: 353-1

beschrijver: MD, datum: 21-12-2006, hoogte: 0,31, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Albrandswaard, opdrachtgever: HEJA
Projectontwikkeling, uitvoerder: BOOR

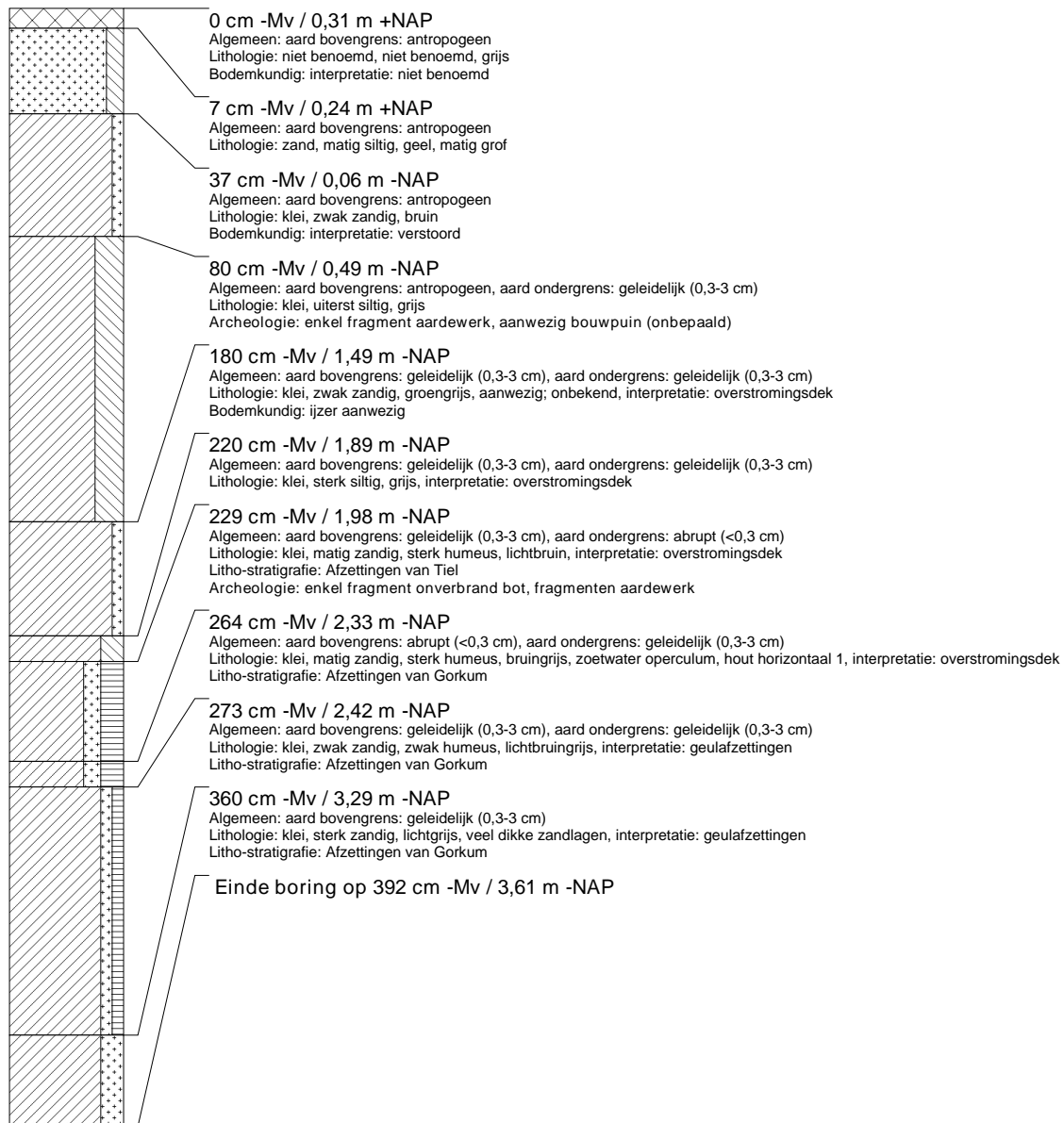
boring: 353-2

beschrijver: MD, datum: 21-12-2006, hoogte: 0,31, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Albrandswaard, opdrachtgever: HEJA
Projectontwikkeling, uitvoerder: BOOR

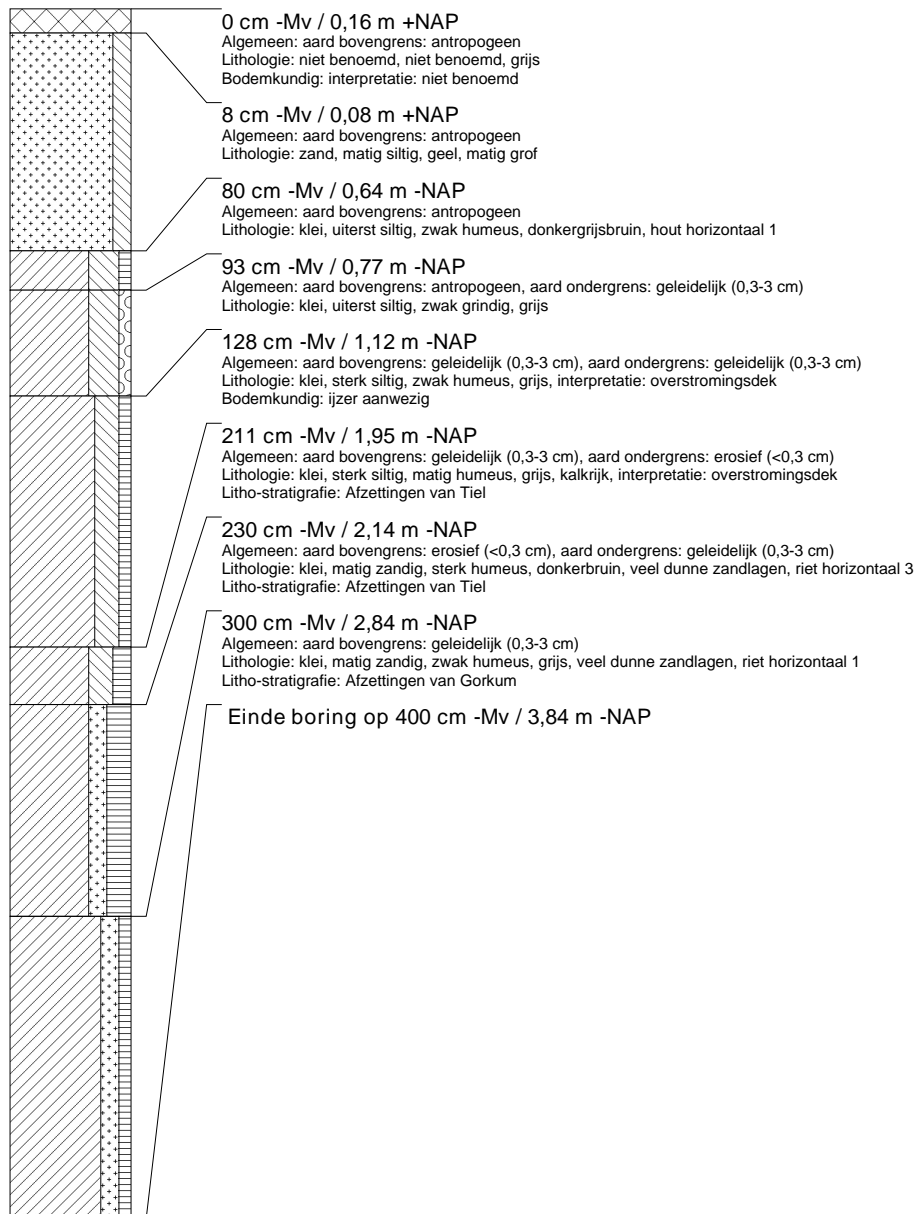
boring: 353-3

beschrijver: MD, datum: 21-12-2006, hoogte: 0,31, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Albrandswaard, opdrachtgever: HEJA
Projectontwikkeling, uitvoerder: BOOR

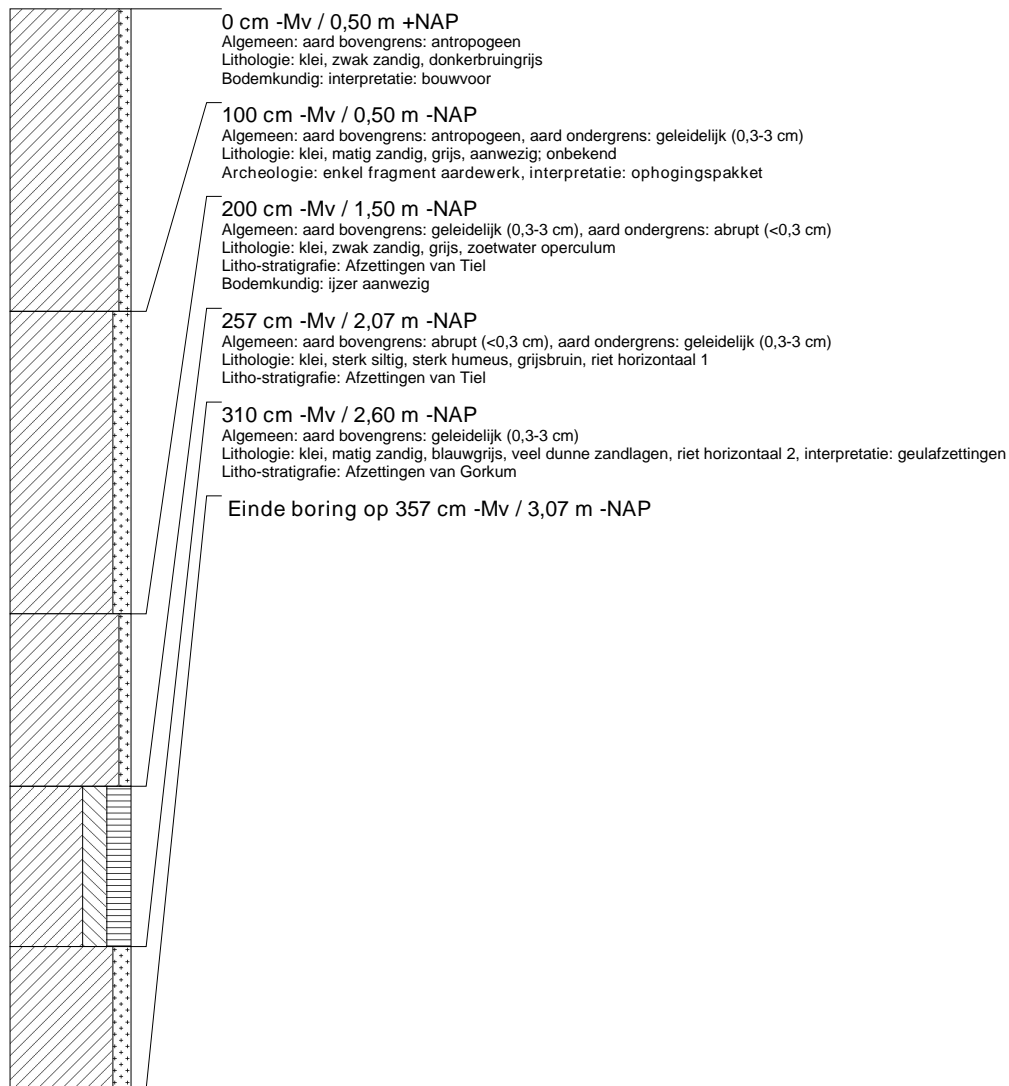
boring: 353-4

beschrijver: MD, datum: 21-12-2006, hoogte: 0,16, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Albrandswaard, opdrachtgever: HEJA
 Projectontwikkeling, uitvoerder: BOOR

boring: 353-5

beschrijver: MD, datum: 21-12-2006, hoogte: 0,50, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Albrandswaard, opdrachtgever: HEJA
Projectontwikkeling, uitvoerder: BOOR

BIJLAGE 2; VONDSTENLIJST

<i>Vondstnr.</i>	<i>context</i>	<i>categorie</i>	<i>soort</i>	<i>Omschrijving</i>
1	B1	aardewerk	roodbakkend	verweerd, DIII of Tiel III
2	B1	houtscool	indet	top Gorcum stroomgordel
3	B3	aardewerk	pijpaarde	uit mogelijke ophoging
4	B5	aardewerk	roodbakkend + loodglazuur	uit ophoging, Rijsdijk
5	B3	aardewerk	roodbakkend, blauwgrijs, geverfde waar	verweerd, uit Tiel I of 0
		bot	kies	uit Tiel I of 0